Torsdagen, 25 november 2021

P9_TA(2021)0483

Människorättssituationen i Kamerun

Europaparlamentets resolution av den 25 november 2021 om människorättssituationen i Kamerun (2021/2983(RSP))

(2022/C 224/12)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Kamerun, särskilt resolutionen av den 18 april 2019 ([1]),

— med beaktande av lägesrapporten om Kamerun av den 5 november 2021 från FN:s kontor för samordning av humanitära frågor och EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2020 – landsrapport: Kamerun, av den 21 juni 2021,

— med beaktande av AVS–EU-partnerskapsavtalet (”Cotonouavtalet”),

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966,

— med beaktande av FN:s konvention om barnets rättigheter, som Kamerun ratificerat 1993,

— med beaktande av Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter från 1981,

— med beaktande av Republiken Kameruns konstitution,

— med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. De inledningsvis fredliga protester som grupperna inom det engelskspråkiga civilsamhället i Kamerun (Cameroon Anglophone Civil Society Consortium) främjat mot den federala regeringens marginalisering av Kameruns engelskspråkiga regioner under 2016 slogs ned med extremt våld av de statliga myndigheterna, vilket ökade stödet till separatism och framväxten av ett flertal separatistiska halvmilitära grupper som ville ha en ny stat, Ambazonia, och gav impulsen till en blodig militär konflikt.

B. Fred förutsätter dialog och president Paul Biyas regering har genomgående sagt nej till direkta förhandlingar med separatistledare från de engelskspråkiga regionerna.

C. Kamerun står inför att antal politiska utmaningar och säkerhetsutmaningar, bland annat hot från Boko Haram i regionen längst i norr och ett internt väpnat separatistuppror som pågått i nästan fem år i de engelskspråkiga regionerna i nordväst och sydväst.

D. Engelskspråkiga lärare och jurister ordnade fredliga strejker och demonstrationer under 2016 i regionerna i nordväst och sydväst för att motsätta sig att de påtvingats fransk rätt och franska språket i sina klassrum respektive domstolar, vilket blivit den utlösande faktorn bakom krisen. Den väpnade konflikten som pågått sedan 2017 har krävt tusentals dödsoffer och lett till en fullständig humanitär kris i Kameruns engelskspråkiga regioner.

E. Till dags dato har över 3 000 civilpersoner och hundratals medlemmar av säkerhetsstyrkorna mist livet. Konflikten som pågår i Kamerun har ledd till att över en miljon människor blivit internflyktingar. Över 2,2 miljon människor behöver humanitär hjälp och över 66 000 har flytt till grannlandet Nigeria. Kamerun har över 447 000 flyktingar och asylsökande. Krisens verkningar har spritt sig till västra Kamerun och till kustregionen.

([1]) EUT C 158, 30.4.2021, s. 7.

F. Staten i Kamerun upprätthåller inte rättsstatsprincipen och oberoende övervakare, bland vilka märks Human Rights Watch och Amnesty International, har tidigare dokumenterat militära rättegångar med allvarliga brister i både materiellt och processrättsligt hänseende, där oskuldspresumtionen, rätten till adekvat försvar och förfarandenas oberoende karaktär, liksom överlag rättsväsendets oberoende, alla allvarligt undergrävs.

G. Sammandrabbningar mellan engelskspråkiga väpnade separatistgrupper och regeringens säkerhetsstyrkor blir allt vanligare och allvarligare. Den humanitära hjälpen till de drabbade regionerna har också allvarligt störts till följd av icke-statliga väpnade grupperingar och nedstängningsåtgärder, så att livsmedelsförsörjningen för invånarna i dessa regioner blivit avsevärt prekär och tiotusentals människor berövats tillgången till livsnödvändig hälso- och sjukvård. Endast några få undantag från nedstängningsåtgärderna har beviljats på humanitära grunder, så att distributionen av humanitär hjälp kom att avsevärt störas. FN:s byråer har nödgats inställa sin humanitära verksamhet, trots att covid-19-pandemin ytterligare försvårat läget på ort och ställe.

H. Våldet och konflikten mellan regeringsstyrkor och separatister slår hårdast mot civilbefolkningen och de flesta förlustoffren är civila. Regeringsstyrkor liksom separatister förövar hela tiden repressalieangrepp mot varandra, och tar då avsiktligen civilpersoner och utsatta befolkningsgrupper till måltavla.

I. Felix Agbor Nkongho, som är människorättsjurist och en prominent försvarare av den engelskspråkiga minoritetens rättigheter, varjämte han förespråkar en fredlig lösning på krisen, har mer än en gång mordhotats av de väpnade separatistgrupperna, och han är inte den enda som utsätts för angrepp och trakasserier.

J. Sedan valen 2018 har den politiska spänningen skärpts och tagit sig uttryck i form av hatpropaganda på grund av etniska eller politiska åsikter, något som i sin tur späds på av plattformarna för sociala medier.

K. Regeringsstyrkorna har begått utomrättsliga dödanden av civilpersoner, också kvinnor och barn, och dessutom gjort sig skyldiga till tortyr och misshandel, förövat sexuellt våld, också våldtäkt och könsrelaterat våld, förstört egendom, också byar, bostäder, hälso- och sjukvårdsinrättningar, plundrat egendom och godtyckligt gripit medborgare och frihetsberövat dem. Allt detta har blivit ett resultat av fientligheterna eller antaganden om samröre med separatister.

L. Under de fem första månaderna 2021 förövade väpnade separatister minst 27 angrepp med improviserade sprängladdningar i 13 städer, alltså fler än under alla tidigare år av krisen sammanlagt. De har våldtagit, dödat, torterat, misshandlat, hotat och kidnappat hundratals människor, bland dem också kvinnor, biståndsarbetare, lärare och barn, bara för att de misstänkts för samröre med militären.

M. Konflikten har slagit oproportionerligt hårt mot barnen, i och med att 700 000 elever till följd av en påtvingad skolbojkott i de engelskspråkiga regionerna berövats sin rätt att få undervisning. I augusti 2021 utgjorde barn 28 % av alla dem som genomlevt könsrelaterat våld i Kamerun. Barnen löper nu förhöjd risk för tvångsrekrytering, barnarbete och övergrepp och enligt uppgifter har över 50 % av landets barn utsatts för övergrepp. Enligt FN:s befolkningsfond hade 38 % av Kameruns kvinnor mellan 20 och 24 år gift sig innan de fyllde 18 och 13 % hade gjorde det innan de fyllt 15.

N. President Biya reagerade på internationella påtryckningar med att inrätta en undersökningskommission för dödandena i Ngarbuh. Efter detta medgav regeringen att dess säkerhetsstyrkor hade ett visst ansvar för det inträffade och tillkännagav att personer som medverkat i dödandena gripits. Någon ytterligare information om detta finns dock inte att tillgå.

O. Nedstängningsåtgärderna genomfördes rigoröst, bland annat genom att nästan alla skolor och inlärningscentrum stängdes. Personer som vägrade rätta sig efter dessa åtgärder utsattes för våld, vilket också drabbade barn och lärare. Skolor, universitet och sjukhus angreps, så att kränkningarna av rätten till undervisning ytterligare förvärrades och förlängdes, och en av följderna blev att befolkningen berövades väsentliga hälso- och sjukvårdstjänster.

P. Alltsedan presidentvalet 2018 har spänningen stigit i landet. I september 2019 ordnade president Biya en nationell dialog för att lösa konflikten mellan de väpnade styrkorna och separatistiska upprorsmän i de engelskspråkiga regionerna. Två år senare har genomförandet av åtgärderna avsatt endast få resultat. Olika försök som gjordes under 2020 och 2021 för att lösa krisen i Kamerun har misslyckats.

Q. Presidentens dekret om överföring av befogenheter till de decentraliserade myndigheterna och successiv överföring av personella och ekonomiska resurser till dem, med tanke på det konkreta förverkligandet av decentraliseringsprocessen, väntar fortfarande på att undertecknas.

R. Statsmakterna fortsätter att begränsa yttrande- och föreningsfriheten och har blivit alltmer intolerant mot politiskt oliktänkande. Hundratals medlemmar av oppositionspartier och anhängare till dem greps efter demonstrationer där det yrkades på en fredlig lösning på krisen i de engelskspråkiga regionerna. Politiska meningsmotståndare, demonstranter, journalister och civilsamhället åläggs hela tiden begränsningar.

S. Strafflagen i Kamerun bestraffar sexuella förbindelser mellan personer av samma kön med upp till fem års fängelse. Under de senaste åren och månaderna har det rapporterats talrika fall då hbtqi-personer gripits och trakasserats.

T. Kamerun står inför ytterligare hot från Boko Haram och Islamiska staten i västra Afrika (ISWAP), i regionen längst i norr, De angrepp som förövats av den islamistiska väpnade gruppen Boko Haram har innefattat dagliga dödanden, kidnappningar, rånöverfall och egendomsförstörelse, vilket utgör allvarliga människorättskränkningar och brott mot folkrätten och internationell humanitär rätt. Vid dessa anfall har också barn medverkat, såsom självmordsbombare och soldater. Sedan december 2020 har minst 80 civilpersoner dödats av Boko Haram och i augusti 2021 fanns det över 340 000 internflyktingar. När Abubakar Shekau, som var ledare för Boko Haram, förmodades ha dödats vid en sammandrabbning i Nigeria med utbrytargruppen ISWAP bidrog detta till att befästa ISWAPs maktposition och spädde på osäkerheten i Kameruns region längst i norr. Regeringsstyrkorna klarar inte av att effektivt skydda den befolkning som drabbas.

1. Europaparlamentet ser med djup oro på människorättssituationen i Kamerun. Parlamentet understryker medborgarnas rätt till yttrande-, mötes- och föreningsfrihet. Parlamentet efterlyser respekt för de mänskliga rättigheterna och uppmanar med kraft Kameruns regering att göra allt som krävs för att fullgöra sina skyldigheter att skydda dessa rättigheter.

2. Europaparlamentet uppmanar med kraft både Kameruns regering och separatistgruppernas politiska och militära ledare att komma överens om ett eldupphör på humanitära grunder och uppmanar konfliktparterna att komma överens om förtroendeskapande åtgärder, exempelvis frigivning av politiska fångar som inte tillgripit våld, jämte upphävande av skolbojkotterna. Parlamentet uppmanar med kraft president Biyas regering och de engelskspråkiga separatisterna att omedelbart återuppta fredssamtalen. Parlamentet uppmanar med kraft det internationella samfundet, särskilt Afrikanska unionen, de centralafrikanska staterna och EU, att bidra till underlättandet av dialogen genom att ta på sig en medlande roll. Parlamentet understryker vikten av regionalt samarbete och uppmanar med kraft regeringen till nära samarbete med Afrikanska unionen och Centralafrikanska staternas ekonomiska gemenskap. Parlamentet beklagar djupt att båda konfliktparterna misslyckats med och varit ovilliga till att engagera sig i verkligt meningsfulla diskussioner för att lösa konflikten. Parlamentet är övertygat om att en politisk dialog, som förs i en anda av kompromissvilja och effektivt politiskt deltagande och står öppen för alla, också alla relevanta berörda parter, är det enda sättet att göra framsteg i riktning mot en varaktig fred. Parlamentet uppmanar Kameruns regering och separatistgruppernas ledare att ta fasta på de nuvarande medlingserbjudandena från tredje parter för att omedelbart upprätta direkt förhandlingskontakt.

3. Europaparlamentet fördömer de människorättskränkningar och brott mot folkrätten och internationell humanitär rätt som förövats av parterna i den väpnade konflikten och understryker att straffrihet måste bekämpas. Parlamentet uppmanar Kameruns myndigheter att, i enlighet med internationell rätt och internationella normer, säkerställa oberoende, effektiva, öppna och opartiska undersökningar, jämte lagföring av allvarliga kränkningar och övergrepp, antingen de begåtts av statliga eller icke-statliga aktörer, samt yrkar på att de som bär ansvaret för människorättskränkningar ska ställas till svars och lagföras i en rättvis rättegång, för att det ska bli slut på straffriheten och för att rättsväsendets oberoende ska säkerställas, något som är ett nyckelinslag i en rättsstat och grunden för en funktionerande demokratisk stat.

4. Europaparlamentet uppmanar Kameruns regering att ratificera Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen. Parlamentet uppmanar med kraft EU att utnyttja allt det politiska inflytande som dess utvecklingsbistånd och andra bilaterala program ger för att stärka försvaret av de mänskliga rättigheterna i Kamerun.

5. Europaparlamentet motsätter sig rättegångar mot civilpersoner inför militärdomstolar. Parlamentet påminner Kamerun om dess internationellt bindande skyldighet vad gäller en rättvis rättegång och dess skyldighet att upprätthålla alla medborgares rätt till rättvis rättegång inför oberoende domstolar, samt om att militärdomstolar inte bör ha domsrätt över civilbefolkningen.

6. Europaparlamentet uppmanar Kameruns myndigheter att sluta ställa människor inför militärdomstolar, med förutbestämda rättegångsutfall och införandet av dödsstraff, vilket är olagligt enligt internationell humanitär rätt. Parlamentet erinrar sig att dödsstraffet inte använts i Kamerun sedan 1997, vilket innebär en milstolpe på landets väg i riktning mot fullständigt avskaffande. Parlamentet upprepar att EU motsätter sig dödsstraffet i samtliga fall och utan undantag. Parlamentet uppmanar Kameruns regering att se till att det avskaffas. Parlamentet uppmanar Kameruns regering att ratificera det andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter syftande till dödsstraffets avskaffande. Parlamentet uppmanar med kraft domstolarna att inte avkunna dödsdomar och att bekräfta att de inte ämnar påyrka dödsstraff.

7. Europaparlamentet beklagar djupt att det tillgripits våld, framför allt när detta skett mot barn, och är särskilt oroat över krisens inverkan på barnen. Parlamentet uppmanar båda konfliktparterna att låta bli att avsiktligen ta civilpersoner till måltavla och uppmanar med kraft separatisterna att omedelbart upphöra med sina angrepp på skolor och att omedelbart sluta med all påtvingad bojkott mot undervisningsväsendet, så att alla elever och lärare tryggt kan återvända.

8. Europaparlamentet uppmanar Kameruns myndigheter att skydda landets alla kvinnor, framför allt i konfliktområdena, och att främja jämställdhet och kvinnors egenmakt genom att stödja kvinnors och kvinnorättsorganisationers deltagande i det offentliga och det politiska livet. Parlamentet yrkar på att EU ska utveckla särskilda åtgärder för att stärka rättigheterna för olika grupper av kvinnor, varvid tyngdpunkten särskilt ska förläggas till ungdomar, migranter, kvinnor som lever med hiv, hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning.

9. Europaparlamentet anser att decentraliseringsprocessen, uppfattad såsom ett system av ekonomisk, social och politisk styrning är av största vikt för bemötandet av de mångfaldiga utmaningarna för utvecklingen, framför allt genom att den medför ökad ansvarsskyldighet för lokala politiker och lokalförvaltningar gentemot engagerade medborgare. Parlamentet välkomnar EU:s stöd till denna process.

10. Europaparlamentet fördömer det överdrivna bruket och missbruket av maktmedel mot politiska meningsmotståndare och fredliga demonstranter. Parlamentet beklagar djupt att nedstängningsåtgärder, såsom utegångsförbud eller förbud mot offentliga sammankomster, använts för att begränsa yttrandefriheten, tryckfriheten och rätten till fredliga sammankomster, allt med covid-19-pandemin som täckmantel. Parlamentet uttrycker oro över situationen för yttrandefriheten och tryckfriheten i Kamerun. Parlamentet beklagar djupt de godtyckliga gripandena av och trakasserierna mot journalister och oppositionspolitiker, jämte nedtystandet av politiskt oliktänkande. Parlamentet uppmanar Kameruns myndigheter att omedelbart och villkorslöst frige politiska meningsmotståndare, demonstranter, och alla andra medborgare som godtyckligt gripits och frihetsberövats endast av politiska skäl. Parlamentet fördömer kränkningarna av grundläggande friheter.

11. Europaparlamentet uppmanar plattformarna för sociala medier att arbeta tillsammans med regeringen, oppositionen och civilsamhället för att säkerställa att deras sidor kontrolleras, och att begränsa uttalanden som innebär hets, hatpropaganda och falsk information och ytterligare bryter ned relationerna mellan olika samhällsgrupper.

12. Europaparlamentet beklagar djupt att över 40 000 människor förvägrats livsmedelsbistånd till följd av det osäkra läget och vägspärrarna i regionerna i nordväst och sydväst. Likaså beklagar parlamentet djupt de anfall på hälso- och sjukvårdsanläggningar och vårdpersonal som nyligen förövats, liksom att humanitär verksamhet förbjudits under nedstängningen. Parlamentet fördömer att humanitärt bistånd blockerats och biståndsarbetare angripits, också i form av att bortföras, trakasseras och mördas i regionerna i nordväst och sydväst i Kamerun. Likaså fördömer parlamentet den ökande skrämseltaktiken mot oberoende övervakare och människorättsförsvarare, särskilt försvarare av kvinnors rättigheter, vilkas arbete nu blivit viktigare än någonsin förr, i en situation där alla konfliktparter gör sig skyldiga till allvarliga människorättskränkningar. Parlamentet håller fast vid att alla konfliktparter omedelbart ska bereda obehindrat tillträde för humanitärt bistånd. Parlamentet uppmanar Kameruns regering att se till att humanitärt bistånd kommer fram till krisregionerna.

13. Europaparlamentet uppmanar FN och EU att fortsätta övervaka den humanitära situationen och bedöma behoven. Parlamentet yrkar på skyndsamt humanitärt bistånd från det internationella samfundet, också från EU och dess medlemsstater, för att man ska kunna effektivt bemöta situationen och tillgodose befolkningens akuta behov i enlighet därmed. Parlamentet anser att det vore på sin plats med att informationsuppdrag till Kamerun från FN:s människorättsråd för att man ska kunna fastställa i vilken utsträckning det brutits mot internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt, samt vilka som gjort sig skyldiga till detta.

14. Europaparlamentet fördömer Boko Harams terrorverksamhet i Kamerun. Parlamentet uttalar sig erkänsla för vad Kameruns myndigheter gjort för att bekämpa denna grupp. Parlamentet uppmanar det internationella samfundet att stödja alla insatser som görs för att bekämpa denna islamistiska väpnade grupp. Parlamentet håller fast vid att det enda verkningsfulla sättet att bekämpa terrorism är att åtgärda orsakerna till ojämlikhet och de särskilda problem som hänger samman med den.

15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen, rådet, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, FN:s generalsekreterare, Kameruns regering och parlament samt medordförandena för gemensamma AKS-EU-församlingen.